

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1611201365
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kašajová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1611201365.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kašajovej a sudcov Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a JUDr. Valérie Kleinovej v právnej veci žalobcu: C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., Š. XXXX/XXX, zast. advokátkou JUDr. Ľubicou Sopkovou, AK so sídlom Pribinova 3, Malacky proti žalovanej: I. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., E. XXXX/XXX, zast. advokátkou JUDr. Ester Bujnovskou, AK so sídlom Záhorácka 5478/15B, Malacky o zaplatenie 6.889,59 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 11. septembra 2018 č. k. 5C 67/2013-183 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 600 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 8,70%, o ktorej výške rozhodne samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia 6.889,59 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že v minulosti, keď spolu so žalovanou býval, zobral si v roku 2004 na základe vzájomnej dohody so žalovanou úver od D. E. E., K..E.. (ďalej len „D.“). Tvrdil, že peňažné prostriedky z tohto úveru investoval do rekonštrukcie rodinného domu žalovanej, ktorý sa nachádza v G. na E. Z. Č.. XXX, E.. Č.. XXXX, postavený na parc. č. XXXX. Dohodli sa tak z dôvodu, že žalovaná nemala stabilný príjem a banka jej odmietla poskytnúť úver. Žalobca tvrdil, že poskytnutý úver splácal zo svojho účtu vedeného v O. R. E., K..E.. z vlastných peňažných prostriedkov v čase od 01.06.2004 do 21.02.2010, čo spolu predstavovalo úhradu 69 mesačných splátok po 6.495 Sk (215,59 Eur). Uviedol, že niektoré hotovostné vklady na jeho účet realizovala aj žalovaná, k čomu došlo z dôvodu, že na základe príkazu žalobcu jeho zamestnávateľ H. T. odniesol jeho mzdu priamo žalovanej v čase, keď bol ako H. L. v G. U. N. mimo domova. Tieto peňažné prostriedky potom žalovaná vložila ako hotovosť do banky na účet žalobcu. Žalobca tvrdil, že na splátkach poskytnutého úveru zaplatil celkovo sumu 14.876 Eur a táto suma bola investovaná výlučne do nehnuteľnosti žalovanej, čím sa nepochybne zvýšila hodnota jej majetku. Dňa 21.02.2010 sa žalobca po viacerých nezhodách odsťahoval zo spoločnej domácnosti so žalovanou. K tomuto dátumu sa podľa jeho názoru viaže okamih, kedy sa dozvedel o škode, ktorá mu vznikla v súvislosti s investíciou do nehnuteľnosti, ktorá patrila žalovanej. Z tohto dôvodu sa domáhal vydania peňažnej čiastky, ktorú investoval do nehnuteľnosti žalovanej a to za 2 roky spätne, od kedy sa dozvedel, že plnil bez právneho dôvodu, t.j. od 21.02.2008. Uviedol, že za obdobie od 22.02.2008 do 21.02.2010 investoval do nehnuteľnosti patriacej žalovanej celkovo sumu 5.173,27 Eur (155 880 Sk - 24 mesiacov x 6 495 Sk). Ďalej uviedol, že bol držiteľom pôžičkovej karty P., na ktorej mal schválený úverový rámec vo výške 30 000 Sk, pričom v prípade jeho prečerpania bol držiteľ karty zaplatiť aj sankčné úroky. Tvrdil, že v minulosti svoju kartu zapožičal žalovanej, ktorá z nej použila finančné prostriedky na financovanie svadby svojej dcéry. Prečerpala

tiež povolený úverový rámec, keď z karty vybrala väčšiu hotovosť, ako bolo vopred schválené, čím bol žalobca povinný zaplatiť sumu spolu 78 938,50 Sk, t.j. 2.620,30 Eur. Uviedol, že v čase od 28.02.2008 do 21.02.2010, teda 2 roky pred dňom, kedy sa odsťahoval od žalovanej, zaplatil na splátky pôžičkovej karty celkovú sumu 1.115,32 Eur (24 mesiacov x 1 400 Sk). Ďalej tvrdil, že žalovaná si v roku 2009 pred svojim odchodom do F., kam chodila sezónne pracovať, vypožičala od neho peňažnú hotovosť vo výške 600 Eur. Skonštatoval, že túto skutočnosť potvrdzuje p. G. Ď., ktorá bola očitým svedkom ústnej dohody o pôžičke, prevzatia peňažnej hotovosti žalovanou a jej prísľubu, že peniaze po návrate z F. na jeseň 2009 žalobcovi vráti, čo neurobila.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. §34, § 37 ods. 1, § 100 ods. 1, 2, §101, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 457, § 458 ods. 1 Občianskeho zákona.

4. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že podľa zhodného tvrdenia strán sporu žili spolu od roku 2001 do 21.02.2010 najskôr ako partneri a neskôr už iba ako spolubyvatelia. Počas ich spolužitia bol poskytnutý žalobcovi mimoriadny medziúver pod č. XXXXXXXX XX XX vo výške 600 000 Sk, ktorý sa neskôr zmenil na stavebný úver pod č. XXXXXXXX X XX na základe zmluvy zo dňa 09.12.2003 uzavretej medzi ním a D., K..E... Žalovaná je v celosti vlastníčkou nehnuteľnosti, rodinného domu súp. č. XXXX postaveného na parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 344 m², zapísané na LV č. XXX Okresného úradu G., katastrálny odbor pre kat. úz. G.. Vlastníctvo k tejto nehnuteľnosti postupne nadobudla dedením a darovaním. K nehnuteľnosti bolo zriadené záložné právo v prospech D., K..E.. na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej zo zmlúv č. XXXXXXXX XX XX a č. XXXXXXXX X XX. Žalobca sa zaviazal poskytnutý úver splácať vo výške 3 000 Sk a 3 495 Sk. Úver splácal v stanovenej výške a spolu zaplatil 69 mesačných splátok po 215,59 Eur (6495 Sk). Úver bol splácaný prostredníctvom účtu žalobcu vedeného v O. R. E., K..E.. č. účtu XXXXXXXX/XXXX. Žalobca bol tiež užívateľom pôžičkovej karty P. s dohodnutým úverovým rámcom 30000 Sk a minimálnou mesačnou splátkou 1000 Sk. Žalobca splácal dohodnutým spôsobom mesačné splátky na svoju pôžičkovú kartu P. mesačne vo výške 1 400 Sk, resp. 46,47 Eur. Celkovo zaplatil žalobca sumu 78 938,50 Sk, resp. 2.620,30 Eur. Konštatoval, že podľa tvrdenia žalobcu peňažné prostriedky získané stavebným medziúverom a úverom boli použité na rekonštrukciu rodinného domu vo vlastníctve žalovanej. Uviedol, že za tým účelom žalobca predložil zoznam dokladov účelového použitia požičaných finančných prostriedkov zo dňa 26.04.2005 vypracovaný D., K..E.. na celkovú sumu predkladaných účtovných dokladov vo výške 596 693,90 Sk, ku ktorému boli pripojené jednotlivé faktúry za dodávku rôzneho stavebného materiálu a stavebných prác, ktoré sú z obdobia roku 2004, resp. 2005.

5. Uviedol, že žalovaná namietala uplynutie premlčacej doby žalobcom uplatnenej pohľadávky s poukazom na ustanovenie § 107 ods. 1 Obč. zák. Namietala, že v prípade žalobcu nedošlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, nakoľko za roky 2004 - 2009 zaplatila zo svojich prostriedkov na predmetný úver celkom sumu 229 239 Sk a od roku 2010 až do roku 2014 do úplného zaplatenia úveru zaplatila sumu 10.348,32 Eur (311 753 Sk). Podľa súdu prvej inštancie pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal. Uviedol, že práce, ktoré boli vykonávané na rekonštrukcii rodinného domu vo vlastníctve žalovanej, sa vykonávali prevažne v rokoch 2004-2005 (poukázal na príjmový pokladničný doklad - faktúra H..XXXX zo dňa 01.04.2005 na úhradu sumy 200 123 Sk - č. I. 157) a materiál, ktorý sa mal zakúpiť na rekonštrukčné práce, sa kupoval taktiež v rokoch 2004-2005, čo vyplýva z faktúr na č. I. 157 - 168 spisu. Podľa prvoinštančného súdu sa z vykonaného dokazovania nedá zistiť presný termín ukončenia stavebných, rekonštrukčných prác na nehnuteľnosti žalovanej. Poukázal na výpoveď svedka C.. V., ktorý uviedol, že v roku 2006 sa rekonštrukcia už iba dokončievala. Mal za to, že z dokladov predložených žalobcom sa nedá jednoznačne preukázať, že sa skutočne zakúpil stavebný materiál pre účely rekonštrukcie rodinného domu práve žalovanej, aj keď je to veľmi pravdepodobné. Skonštatoval, že žalobca zhodnotil nehnuteľnosť žalovanej, avšak v neznámom rozsahu, keďže aj žalovaná vkladala na účet, ktorého bol vlastníkom žalobca peňažné prostriedky, pričom žalobca tak robil bez právneho dôvodu, z vlastného rozhodnutia. Podľa názoru súdu prvej inštancie platí dvojročná subjektívna premlčacia lehota (§ 107 ods. 1 Obč. zák.), počítaná od obdobia, keď žalobca do cudzej nehnuteľnosti investície vložil a vtedy mohlo žalovanej vzniknúť bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu a to v rozsahu, v ktorom sa nehnuteľnosť investíciami oproti prechádzajúcemu stavu zhodnotila. Za takýto rozhodujúci okamih z hľadiska premlčania považoval moment, kedy k zhodnoteniu došlo. Skonštatoval, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, ku ktorému termínu presne sa tak stalo, avšak mal za to, že k

zhodnoteniu nehnuteľnosti nepochybne došlo najneskôr do konca roku 2006. Podľa prvoinštančného súdu premlčacia lehota uplynula najneskôr koncom roku 2008 a žaloba bola na súd podaná až 18.02.2011. Tvrdenie žalobcu, že lehotu treba počítať od obdobia, kedy nehnuteľnosť opustil, prípadne, keď ukončil svoj vzťah so žalovanou, nemá podľa názoru súdu prvej inštancie oporu v zákone, nakoľko žalobca vedel, kedy do nehnuteľnosti žalovanej vložil peňažné prostriedky a vedel aj z akých pohnútok. Dospel k záveru, že žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej doby. Žalovaná ako dlžník sa premlčania dovoľavala a mal za to, že nemožno premlčané právo žalobcovi, ako veriteľovi, priznať, preto žalobu zamietol. Vzhľadom na konštatované premlčanie práva nevykonával dokazovanie na výšku bezdôvodného obohatenia a mal za to, že ani výška prípadného bezdôvodného obohatenia žalobcom nebola vôbec spoľahlivo preukázaná. Zamietol žalobu aj v časti sumy 1.115,32 Eur, čo mali byť peňažné prostriedky, ktoré žalovaná použila na financovanie svadby svojej dcéry. Považoval za preukázané, že svadba dcéry žalovanej sa uskutočnila dňa 01.04.2006 a ak by malo ísť o nárok z bezdôvodného obohatenia, platia naň rovnaké skutočnosti, ako je uvedené už vyššie a takto uplatňovaný nárok je premlčaný. Zároveň poukázal na tvrdenie žalovanej, že v tomto prípade išlo o dar zo strany žalobcu. Žalovanú zaviazal na zaplatenie sumy 600 Eur podľa § 657 Obč. zák., nakoľko mal z výpovede svedkyne G. Ď. preukázané, že žalobca žalovanej požičal v marci roku 2009 peniaze vo výške 600 Eur a ona sa zaviazala ich vrátiť po príchode z F. na jeseň roku 2009 v jednej splátke, čo neurobila.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP. Nakoľko žalobe vyhovel iba čiastočne a v prevažnej miere bola žaloba zamietnutá, bol žalobca úspešný iba čiastočne, čím mu podľa súdu prvej inštancie vznikol nárok na náhradu jeho účelne vynaložených trov v rozsahu 8,7%.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobca aj žalovaná. Žalobca podal odvolanie z dôvodov ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná podala odvolanie v časti o náhrade trov konania (výroku 3 rozsudku).

8. Žalobca v odvolaní uviedol, že sa žalobou voči žalovanej domáhal, zaplatenia 6.889,59 Eur s príslušenstvom, nakoľko počas použitia so žalovanou

1. si na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zobral medziúver a stavebný úver od D. E. E., K..E.., (ďalej len „mediúver/úver“) a z dôvodu spolužitia so žalovanou tieto peňažné prostriedky investoval do nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej,

2. peňažné prostriedky z P. karty, ktoré splácal žalobca, použila žalovaná na svadbu svojej dcéry a napriek dohode so žalobcom mu tieto peňažné prostriedky nevrátila,

3. žalovanej požičal v roku 2009 sumu 600,- Eur a túto pôžičku mu žalovaná rovnako dodnes nevrátila.

Uviedol, že v zmysle konštantnej judikatúry vyšších súdov, napr. Krajského súdu v Bratislave, Rozsudok zo dňa 18.4.2018, sp. zn. 6Co/609/2015, poskytnutie peňažných prostriedkov tretej osobe na nadobudnutie nehnuteľnosti, prípadne zhodnocovanie nehnuteľnosti tretej osoby je zásadne považované za investíciu do cudzieho majetku a môže byť právnym titulom na prípadné vymáhanie poskytnutých prostriedkov ako bezdôvodného obohatenia, zásadne však samo osebe nepredstavuje právny titul na nadobudnutie spoluvlastníctva k nehnuteľnosti (viď nález Ústavného súdu SR z 25. novembra 2015, sp. zn. III. ÚS 288/2015). Konštatoval, že v danej veci je tak nepochybné, že dlh, ktorého zaplatenia sa v tomto konaní domáha, je nárokom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia (§ 451 Občianskeho zákonníka). Uviedol, že pokiaľ ide o jeho premlčanie, poukázal na závery nálezu Ústavného súdu SR zo 17. februára 2016, sp. zn. I. ÚS 548/2015, z ktorých o. i. vyplýva, že ak účelom vynaloženia týchto nákladov bolo (spolu)užívanie rodinného domu, ktoré sa skončilo, lehoty na vrátenie tohto plnenia sa odvíjajú nie od jeho poskytnutia, ale od vzniku zodpovednostného vzťahu a bezdôvodného obohatenia, t. j. od času, keď právny dôvod plnenia dodatočne odpadol. Na určenie začiatku plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia tak nebol rozhodujúcim okamihom zhodnotenia predmetnej nehnuteľnosti, ale deň, keď žalobcovi bolo znemožnené predmetný rodinný dom užívať. Pre danú vec uvedené potom znamená, že prostriedky (investície) na kúpu alebo rekonštrukciu nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, vynaložené žalobcom, sa stali bezdôvodným obohatením až v dobe, keď bolo žalobcovi (ako partnerovi žalovanej) znemožnené predmetný rodinný dom užívať. Inými slovami, dlh (bezdôvodné obohatenie) nevznikol v okamihu zhodnotenia nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej (resp. v okamihu vynaloženia peňažných prostriedkov na jej

nadobudnutie a/alebo rekonštrukciu žalobcom), ale až v okamihu, keď žalobca prestal túto nehnuteľnosť spoluužívať. Mal za to, že v čase, kedy žalobca tieto peňažné prostriedky na nehnuteľnosť žalovanej vynaložil, existoval právny titul ich vynaloženia a ním bola dohoda medzi nimi, že túto nehnuteľnosť zrekonštruujú pre účely spoločného bývania (ako druh a družka). Je potom zrejmé, že ak v danom čase existoval titul na ich vynaloženie žalobcom, nemohlo sa jednať o bezdôvodné obohatenie. Bezodhodným obohatením sa tieto peňažné prostriedky stali až v okamihu, kedy žalobca prestal predmetný rodinný dom užívať. Až týmto okamihom odpadol právny dôvod z už poskytnutého plnenia. Skonštatoval, že v prejednávanej veci žalobca odišiel zo spoločnej domácnosti (z rodinného domu na E.F. Z. Č.. XXX H. G.) začiatkom roku 2010. Až v tomto okamihu tak došlo na strane žalovanej k vzniku bezdôvodného obohatenia titulom poskytnutia peňažných prostriedkov žalobcom na nadobudnutie nehnuteľnosti, prípadne jej zhodnocovanie. Žaloba, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 6.889,59 Eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, bola podaná v roku 2011 a mal za to, že dlh (z bezdôvodného obohatenia) nebol v čase podania žaloby v žiadnom prípade premlčaný. Z týchto dôvodov považuje vznesenú námietku premlčania za nedôvodnú a je toho názoru, že súd prvej inštancie pochybil, keď vyhovel vznesenej námietke a dlh žalovanej voči žalobcovi posúdil ako premlčaný.

9. Namietal tiež, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí nezobral do úvahy, prípadne nesprávne posúdil a vyhodnotil nasledujúce skutočnosti. V roku 2004 navrhovateľ uzatvoril s D. E. E.Ľ., K..E.. Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorej mu bol poskytnutý mimoriadny medziúver pod číslom XXXXXXXX X XX vo výške 600.000,- SKK. Uvedený typ úveru bol účelovo viazaný na financovanie potrieb bývania a jednou z podmienok jeho poskytnutia bolo preukázanie použitia celého objemu poskytnutých prostriedkov na tento účel. Uviedol, že výšku sumy finančných prostriedkov, ako aj zoznam dokladov preukazujúcich účel ich použitia doložil súdu, teda svoje tvrdenia právne relevantným spôsobom preukázal. Naproti tomu žalovaná svoje tvrdenie o tom, že žalobca použil časť finančných prostriedkov z úveru na vyplatenie jej spoludedičov podľa Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 10D 825/2000, Dnot 330/2000, a že väčšina úveru sa spotrebovalo na bežnú potrebu, dovolenky a pod., žiadnym spôsobom nepreukázala. Skonštatoval, že uvedené nakoniec sama potvrdila, a to doložením darovacej zmluvy zo dňa 06.10.2004. Mal za to, že vzhľadom k tomu, že spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnosti nadobudla žalovaná na základe darovacej zmluvy, teda bezodplatne, nemôže byť pravdivé jej tvrdenie, že spoluvlastnícke podiely odkúpila. Podľa žalobcu je irelevantné, či žalobca poskytol peňažné prostriedky žalovanej za účelom odkúpenia (vyplatenia) spoluvlastníckych podielov od spoludedičov, alebo na rekonštrukciu predmetnej nehnuteľnosti. Za nepravdivé považuje tvrdenie žalovanej, že bývalý manžel jej poskytol z titulu vyporiadania BSM po rozvoze manželstva peňažné prostriedky, ktoré použila na rekonštrukciu domu, nakoľko v konaní bolo jednoznačne preukázané a potvrdené svedeckými výpoveďami (napr. C. V.), že rekonštrukcia nehnuteľnosti sa vykonávala v rokoch 2004 až 2006, avšak peňažné prostriedky vo výške 500.000,- SKK z titulu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, v zmysle žalovanou predloženej písomnej dohody s D. W., žalovaná obdržala od svojho bývalého manžela až pri podpise dohody dňa 1.10.2007, teda až takmer rok po ukončení rekonštrukcie nehnuteľnosti. Namietal tiež tvrdenie žalovanej, že sporové strany „sa rozíšli“ už v roku 2006, čo podľa žalobcu nebolo v konaní ničím preukázané. Skonštatoval, že sporové strany i svedkovia zhodne potvrdili, že žalobca býval so žalovanou do februára 2010, kedy opustil spoločnú domácnosť. Až do tohto obdobia existoval podľa žalobcu právny dôvod na platenie splátok úveru, ktorý odpadol až v roku 2010 opustením spoločnej domácnosti zo strany žalobcu.

10. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil viaceré vykonané dôkazy, na základe čoho vec nesprávne právne posúdil. Mal za to, že v konaní bolo pred súdom prvej inštancie preukázané a medzi stranami to nie je sporné, že žalobca si zobral medziúver/úver vo výške 600.000.- SKK (19 916,35 Eur). Peňažné prostriedky z medziúveru/úveru boli použité na nehnuteľnosť vo vlastníctve žalovanej, pričom je podľa žalobcu irelevantné, či na jej nadobudnutie (teda žalovanou tvrdené „vyplatenie“ ostatných spoluvlastníkov), alebo na jej zhodnotenie. Úver bol splácaný z účtu žalobcu z jeho vlastných peňažných prostriedkov - vklady, ktoré vykonala žalovaná, boli realizované zo mzdy žalobcu, teda z jeho vlastných peňažných prostriedkov. Skonštatoval, že žalovaná nepreukázala, že v tomto období vkladala na účet žalobcu vlastné peňažné prostriedky a aj svedkovia potvrdili, že poskytnutý medziúver/úver splácal výhradne žalobca zo svojich vlastných peňažných prostriedkov. Uviedol, že splácal väčšiu časť nákladov na prevádzku domu, energie a nie je pravda, že dom užíval „bezplatne, zadarmo“ preto má za to, že žalovaná sa jednoznačne obohatila na jeho úkor. Podľa žalobcu súd prvej inštancie predložené listinné dôkazy a výpovede svedkov nesprávne vyhodnotil, čím dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobe v celom rozsahu vyhovieť a žalobcovi priznať trovy konania a trovy právneho zastúpenia v rozsahu 100%.

11. Žalovaná podala odvolanie len v časti výroku 3 rozsudku o trovách konania, ktoré neobsahovalo dôvody. V časti odôvodnenia návrhu a návrhu rozhodnutia je uvedené podľa prílohy, ktorá však súčasťou odvolania nebola. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej namietal, že odvolanie žalovanej bolo podané bez akéhokoľvek vecného, skutkového či právneho odôvodnenia a preto odvolací súd naň nesmie prihliadať. Poukázal na ust. § 363 CSP, § 365 ods. 1 a 3 CSP, § 373 ods. 1 CSP a § 386 písm. d) CSP s tým, že nakoľko odvolanie žalovanej bolo podané bez kvalifikovaného odôvodnenia, ktoré zákon bezpodmienečne na podanie odvolania vyžaduje, navrhol odvolaciemu súdu odvolanie žalovanej odmietnuť z dôvodu, že bolo podané ako neodôvodnené. Na vyjadrenie žalobcu reagovala žalovaná a uviedla, že podala odvolanie prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, ktorá odvolanie náležite odôvodnila tým, že poukázala na nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie v rozhodnutí v časti o trovách konania, ktoré spočívalo v nesprávnej aplikácii ust. § 255 ods.1, 2 CSP a navrhla odvolaciemu súdu zmenu rozsudku v časti o trovách konania. Žalobca v následnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedol, že napriek tvrdeniam, ktoré právna zástupkyňa žalovanej uvádza vo svojom vyjadrení, zotrváva na tvrdení, že odvolanie žalovanej bolo podané bez akéhokoľvek vecného, skutkového či právneho odôvodnenia, preto odvolací súd naň nesmie prihliadať. Konštatoval, že dňa 13.12.2018 mu bolo doručené odvolanie žalovanej bez prílohy, podané na tlačive „Odvolanie“, spísané prostredníctvom na to určeného formulára na stránke T.:/.C.E., v ktorom nebolo uvedené žiadne vecné či právne odôvodnenie, ale stroho odkazovalo na prílohy k odvolaniu. Uviedol, že obratom súd prvej inštancie požiadal o doručenie príloh k odvolaniu, ktorými žalovaná odôvodnila svoje odvolanie, avšak súd prvej inštancie mu prostredníctvom elektronickej schránky oznámil, že k odvolaniu neboli doručené žiadne prílohy. Žalovaná v reakcii na toto vyjadrenie žalobcu uviedla, že súd prvej inštancie, po prijatí neúplného odvolania žalovanej proti napadnutému rozsudku, bez prílohy (ktorá obsahovala všetky povinné náležitosti odvolania) a na ktorú je priamo v odvolaní poukázané, mal postupovať podľa § 373 ods.1 CSP a vyzvať právnu zástupkyňu na doplnenie odvolania. Súd prvej inštancie tak nepostupoval a odvolateľa na doplnenie väd podania nevyzval a zároveň ho ani nepoučil o následkoch neodstránenia väd odvolania. Namietala, že na základe nezákonného postupu súdu prvej inštancie sa odvolateľ, ani právna zástupkyňa odvolateľa nedozvedela o vadách podania (nedoručenej prílohy k odvolaniu súdu prvej inštancie), resp. dozvedela sa túto skutočnosť až z vyjadrenia právnej zástupkyne žalobcu k vyjadreniu právnej zástupkyne odvolateľa. Ďalej uviedla, že dňa 08.04.2019 pri nahliadnutí do súdneho spisu právna zástupkyňa žalovanej zistila, že napriek neustálej komunikácii so súdom ako aj žiadosťami právnej zástupkyne žalobcu, ktorá súd opakovane žiadala o predloženie špecifikácie rozsahu a dôvodov odvolania žalovanej, že v súdnom spise sa nenachádza príloha k odvolaniu, ktorá tvorila súčasť elektronicke podaného odvolania. Konštatovala, že daná situácia musela vzniknúť s najväčšou pravdepodobnosťou technickým zlyhaním elektronickeho podania, keďže žiadna chyba alebo nedostatok podania, tak ako bol právnu zástupkyňou vykonaný podaním odvolania v časti proti výroku o trovách konania spolu s prílohou elektronickeho systému neavizoval a teda táto nemala pochybnosť o tom, že podanie bolo riadne vykonané. Zároveň zaslala súdu prílohu k odvolaniu žalovanej zo dňa 12.11.2018 a žiadala, aby odvolací súd zohľadnil túto skutočnosť. Žalobca v nasledujúcom vyjadrení zotrval na tom, že žalovaná odvolanie neodôvodnila ani jedným z v zákone taxatívne vymenovaných odvolacích dôvodov a tieto doplnila až dňa 11.04.2019, a preto súd na takéto odvolanie nesmie prihliadať a takéto odvolanie nie je schopné vyvolať zamýšľané právne následky.

12. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. c/ CSP a § 391 ods. 1 CSP).

13. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 prvá veta CSP).

14. Podľa § 100 ods. 1 Obč. zák., právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 - 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods. 2 Obč. zák., premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Podľa § 101 Obč. zák., pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 107 ods. 1 Obč. zák., právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 107 ods. 2 Obč. zák., najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 451 ods. 1, 2 Obč. zák., kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá Obč. zák., predmet bezdôvodného obohatenia musí byť vydaný tomu, na úkor koho sa získal.

15. Podstatou sporu bola otázka posúdenia, či medzi sporovými stranami vznikol vzťah z bezdôvodného obohatenia, ktorý závisí len od naplnenia znakov skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka), a či trvá povinnosť žalovanej toto obohatenie žalobcovi vydať. Predpokladom zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie nie je protiprávny úkon obohateného ani jeho zavinenie, ale objektívne zistený vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka). Poskytnutie peňažných prostriedkov tretej osobe na nadobudnutie nehnuteľnosti, prípadne zhodnocovanie nehnuteľnosti tretej osoby je zásadne považované za investíciu do cudzieho majetku a môže byť právnym titulom na prípadné vymáhanie poskytnutých prostriedkov ako bezdôvodného obohatenia. Posúdenie, či medzi stranami išlo o vzťah z bezdôvodného obohatenia, závisí od naplnenia znakov skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy - § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Bezdôvodné obohatenie je v Občianskom zákonníku konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka) tomu, na úkor koho ho získal (§ 456 Občianskeho zákonníka). Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením; ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (§ 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje totiž zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo 124/2002). Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je objektívneho charakteru a predpokladom jeho vzniku nie je protiprávny úkon obohateného ani jeho zavinenie, podstatné je iba to, že stav obohatenia vznikol (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo 882/2006 z 24. júna 2008).

16. V posudzovanej veci nebolo sporné, že žalobca vynaložil na nehnuteľnosť žalovanej určité majetkové hodnoty vo forme financovania stavebných rekonštrukčných prác, čím ju nepochybné zhodnotil. V danej veci je tak nepochybné, že dlh, zaplattenia ktorého sa žalobca v tomto konaní domáha, je nárokom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia (§ 451 Občianskeho zákonníka). V prípade hodnôt vynaložených na cudziu nehnuteľnosť je však pohľadávkou z bezdôvodného obohatenia nie hodnota vynaložených prostriedkov, ale rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti pred adaptáciou a po nej, pretože podľa § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka musí byť vydané všetko, čo bolo nesprávne získané (rozhodnutie č. 26/1975, s. 144 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky). Účelom vynaloženia týchto nákladov bolo (spolu)užívanie predmetného rodinného domu sporovými stranami, ktoré spolu žili v partnerskom vzťahu v rodinnom dome žalovanej, ktorý sa skončil v dôsledku vzájomných nezhôd vo februári 2010, kedy žalobca opustil spoločnú domácnosť.

17. Žalovaná v konaní vzniesla námietku premlčania, ktorú súd prvej inštancie vyhodnotil ako dôvodnú, nakoľko mal za to, že platí dvojiročná subjektívna premlčacia lehota (§ 107 ods. 1 Obč. zák.), počítaná od obdobia, keď žalobca do cudzej nehnuteľnosti investície vložil. Vtedy mohlo podľa súdu prvej inštancie žalovanej vzniknúť bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu a to v rozsahu v ktorom sa nehnuteľnosť investíciami oproti prechádzajúcemu stavu zhodnotila. Mal za to, že takýto rozhodujúci okamih je z hľadiska premlčania moment, kedy k zhodnoteniu došlo a zároveň skonštatoval, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, ku ktorému termínu sa tak presne stalo. Uviedol, že nepochybne k zhodnoteniu nehnuteľnosti došlo najneskoršie do konca roku 2006, čím premlčacia lehota uplynula najneskôr koncom roku 2008 a žaloba bola na súd podaná až v roku 18.02.2011 po uplynutí premlčacej doby. S týmto záverom prvoinštančného súdu žalobca nesúhlasil a namietal, že v čase, kedy peňažné prostriedky na nehnuteľnosť žalovanej vynaložil, existoval právny titul ich vynaloženia a ním bola dohoda medzi ním a žalovanou, že túto nehnuteľnosť zrekonštruujú pre účely spoločného bývania (ako druh a družka) teda v danom čase existoval titul na ich vynaloženie žalobcom a nemohlo sa jednať o bezdôvodné obohatenie. Bezdôvodným obohatením sa tieto peňažné prostriedky stali až v okamihu, kedy žalobca prestal predmetný rodinný dom užívať a až týmto okamihom odpadol právny dôvod z už poskytnutého plnenia. Tvrdil, že odišiel zo spoločnej domácnosti (z rodinného domu na E. Z. Č.. XXX H. G.) začiatkom roku 2010. Žaloba, ktorou sa žalobca domáhal zaplata sumy 6.889,59 Eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, bola podaná v roku 2011, čím podľa žalobcu dlh (z bezdôvodného obohatenia) nebol v čase podania žaloby premlčaný.

18. Z hľadiska posúdenia otázky premlčania uplatneného nároku je potrebné uviesť, že základným zmyslom ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je (aplikujúce uvedené na nároky vzniknuté z bezdôvodného obohatenia) predovšetkým účinná ochrana poškodeného, na úkor ktorého sa obohatila iná osoba. Lehoty na vrátenie tohto plnenia sa odvíjajú nie od jeho poskytnutia, ale od vzniku zodpovednostného vzťahu a bezdôvodného obohatenia, t. j. od času, keď právny dôvod plnenia dodatočne odpadol (I. ÚS 184/2015). Ak účelom vynaloženia nákladov žalobcu na rekonštrukciu nehnuteľnosti žalovanej bolo (spolu)užívanie rodinného domu, ktoré sa skončilo ukončením spoluzitia žalobcu a žalovanej, lehota na vrátenie tohto plnenia sa odvíjajú nie od jeho poskytnutia, ale od vzniku zodpovednostného vzťahu a bezdôvodného obohatenia, t. j. od času, keď právny dôvod plnenia dodatočne odpadol. Na určenie začiatku plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia tak nebol rozhodujúcim okamihom zhodnotenia predmetnej nehnuteľnosti, ale deň, keď žalobcovi bolo znemožnené predmetný rodinný dom užívať (nálezný Ústavného súdu SR zo 17. februára 2016, sp. zn. I. ÚS 548/2015). Z toho vyplýva, že východiská súdu prvej inštancie, na základe ktorých malo dôjsť k premlčaniu žalobcom uplatneného nároku z titulu bezdôvodného obohatenia pre zjavné uplynutie subjektívnej premlčacej lehoty, sú chybné, resp. arbitrárne, v rozpore so skutočnosťou a s § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, lebo nerešpektujú základný zmysel tohto ustanovenia, ktorým je (aplikujúce uvedené na nároky vzniknuté z bezdôvodného obohatenia) predovšetkým účinná ochrana poškodeného, na úkor ktorého sa obohatila iná osoba.

19. Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Vychádzajúc z uvedeného možno uzavrieť, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku premlčania uplatneného nároku žalobcu na základe žalovanou vznesenou námietkou premlčania.

20. Preskúmaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie má odvolací súd za to, že nespĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP a preto ho nemožno považovať za preskúmateľný. Pokiaľ ide o právne posúdenie veci v rozsudku, toto nezodpovedá § 220 ods. 2 CSP. Závery vyslovené súdom prvej inštancie sú v odôvodnení rozsudku formulované protirečivo a vyznievajú zmätočne, čím sa nabudzuje dojem arbitrárneho rozhodnutia. Rozhodnutie nie je konzistentné a jeho argumenty nepodporujú presvedčivo definitívny (rozhodný) právny záver.

21. Vyššie uvedené nedostatky odvolací súd nemôže nahrádzať, pretože podstatou odvolacieho konania je zabrániť prekvapivým rozhodnutiam bez možnosti podania riadneho opravného prostriedku, v rámci ktorého by strana sporu nemala zachovanú plnú možnosť obrany proti argumentom súdu prvej inštancie a došlo by tak k porušeniu zásady dvojinstančnosti súdneho konania. Uvedený postup, v rámci ktorého

by odvolací súd nahrádzal chýbajúce argumenty o základných právnych otázkach preskúmanej veci, by znamenal nezabezpečenie riadneho prístupu k spravodlivému procesu po podaní odvolania.

22. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že v rozhodnutí súdu prvej inštancie sú dané zákonné dôvody pre jeho zrušenie z dôvodu, že nesprávnym procesným postupom nepochybne porušil právo sporových strán na spravodlivý súdny proces, a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudok súdu prvej inštancie preto podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko v rámci zásady zachovania dvojinštančnosti súdneho konania tieto nedostatky nemožno napraviť súdom odvolacím.

23. Podľa § 391 ods. 1 CSP odvolací súd vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v rámci ktorého bude jeho úlohou ustáliť deň, keď žalobcovi bolo znemožnené predmetný rodinný dom užívať a následne opätovne posúdiť vznesenú námietku premlčania. V prípade, že súd prvej inštancie dospeje k záveru, že nárok premlčaný nie je vykoná dokazovanie na výšku bezdôvodného obohatenia. Výsledky vykonaného dokazovania a ich vyhodnotenie uvedie v odôvodnení nového rozhodnutia tak, aby odôvodnenie zodpovedalo zákonným požiadavkám na náležitosti súdneho rozhodnutia a aby bolo stranám sporu zabezpečené právo na spravodlivý proces vo všetkých štádiách súdneho konania. Nové rozhodnutie vo veci musí byť presvedčivé a preskúmateľné v záujme zachovania dvojinštančnosti súdneho konania.

24. O náhrade trov pôvodného aj odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 396 ods. 3 CSP) v novom rozhodnutí vo veci.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).